

RAJA BERPERLEMBAGAAN DAN DEMOKRASI BERPARLIMEN

3.1 Latar Belakang Pemerintahan Beraja dan Demokrasi Berparlimen

Pemerintahan Beraja Kesultanan Melayu Melaka

- Pemerintahan beraja yang berwibawa.
- Raja berkuasa mutlak.
- Terletak semua kuasa pemerintahan termasuk kuasa pentadbiran, perundangan dan kehakiman.
- Pemerintahan berdasarkan undang-undang. Cth: Hukum Kanun Melaka dan Undang-Undang Laut Melaka.
- Pemerintahan dikukuh dengan konsep Islam. Cth: Raja ialah ketua agama Islam.
- Mempunyai pengaruh besar bagi membina tradisi dan adat istiadat yang diwarisi oleh kesultanan Melayu.
- Raja-raja Melayu: Sumber undang-undang, Ketua kerajaan, Ketua agama dan Mempertahankan adat dan struktur masyarakat dalam kerajaan Melayu.

Sebelum Perang Dunia Kedua

- Pemerintahan beraja menjadi penghalang kepada British untuk menjajah negeri Melayu.
- British memperkenalkan Sistem Residen di NNMB dan Sistem Penasihat di NNMTB.
- Raja-raja Melayu memerintah dengan campur tangan British.

NNMB	NNMTB
<ul style="list-style-type: none"> - British mengambil alih pentadbiran pada peringkat pembesar negeri. - Raja-raja Melayu kekal sebagai pemerintah berdaulat tetapi perlu menerima nasihat daripada pegawai British yang dilantik sebagai Residen.	<ul style="list-style-type: none"> - Kedudukan raja yang memerintah lebih kukuh. - Penasihat British wujud tetapi pentadbiran negeri tetap dilaksanakan oleh pembesar yang dilantik oleh raja. - Penggubalan Undang-Undang Tubuh Kerajaan Johor 1895 dan Undang-Undang Bagi Diri Kerajaan Terengganu 1911.<ul style="list-style-type: none"> - Menyerlah ciri pemerintahan Raja Berperlembagaan dalam Kesultanan Johor dan Terengganu.

Raja-raja Melayu

- Diiktiraf sebagai ketua dalam hal ehwal agama Islam.
- Memperoleh pendapatan seperti sebelum Perang Dunia Kedua.
- Kedudukan di negeri masing-masing diletakkan di bawah pengawasan Gabenor Jepun di Tanah Melayu.

Selepas Perang Dunia Kedua

- Malayan Union diperkenalkan.
- Raja-raja Melayu kehilangan kuasa sebagai pemerintah negeri kerana kuasa pemerintahan diambil oleh Raja England.
- British memerintah melalui Gabenor.
- Malayan Union digantikan dengan Persekutuan Tanah Melayu 1948 selepas tentangan Raja-raja Melayu dan sokongan orang Melayu.
- Undang-undang Tubuh digubal oleh Raja-raja Melayu bagi negeri masing masing dan diguna pakai sehingga hari ini mengangkat Raja-raja Melayu sebagai Raja Berperlmebagaan.

Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen Selepas Merdeka

- Kemerdekaan Tanah Melayu 1957 diperoleh melalui perundingan dan persetujuan Raja-raja Melayu.
- Pemerintahan beraja diteruskan dalam Perlembagaan Persekutuan dan beberapa pindaan dibuat supaya sesuai dengan konsep demokrasi.
- Yang di-Pertuan Agong diwujudkan sebagai Ketua Utama Negara.
- Ciri Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen dalam Perlembagaan Persekutuan mengiktiraf raja sebagai pemerintah tertinggi negara.
- Rakyat diberi hak memilih wakil mereka melalui pilihan raya untuk membentuk kerajaan.

(Dari kiri) Istiadat mengangkat sumpah Yang-di-Pertuan Agong Pertama, Tuanku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad; Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj mengangkat sumpah sebagai Perdana Menteri di hadapan Yang di-Pertuan Agong dan disaksikan oleh Raja-raja Melayu pada 31 Ogos 1957.

Informasi

Kesultanan Melayu Selepas Kesultanan Melayu Melaka

- Legasi Kesultanan Melayu Melaka diteruskan secara langsung oleh Kesultanan Johor Riau, Pahang dan Perak.
- Kesultanan Terengganu dan Selangor merupakan kesinambungan daripada Kesultanan Johor Riau.
- Kesultanan Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis diasaskan setelah berakhirnya Kesultanan Melayu Melaka.
- Kesultanan Kedah merupakan kerajaan terawal yang diasaskan di negara kita. Kesultanan ini mengakui pertuanan Kesultanan Melayu Melaka.

3.2 Sejarah dan Kedudukan Institusi Majlis Raja-Raja

Pembentukan Durbar Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB)	<ul style="list-style-type: none"> • Durbar dibentuk pada tahun 1897. • Berperanan sebagai sebuah majlis persidangan bagi Raja-raja Melayu negeri Perak, Selangor, Pahang dan Negeri Sembilan. • Untuk membincang hal ehwal pentadbiran Kerajaan Persekutuan dengan pihak British.
Majlis Sultan-Sultan Semasa Malayan Union	<ul style="list-style-type: none"> • Perlombagaan Malayan Union 1946 memperuntukkan penubuhan Majlis Sultan-Sultan (The Council of Sultans). • Keanggotaan<ul style="list-style-type: none"> ◦ Pengurusi: Gabenor Malayan Union ◦ 9 orang Raja Melayu ◦ 3 Pegawai kanan British • Fungsi:<ul style="list-style-type: none"> ◦ Membincangkan undang-undang berkaitan dengan agama Islam. ◦ Menasihati Gabenor tentang perkara yang dibangkitkan oleh Raja-raja Melayu.
Majlis Raja-Raja Semasa Persekutuan Tanah Melayu 1948	<ul style="list-style-type: none"> • Majlis Raja-Raja ditubuhkan secara rasmi pada tahun 1948 apabila Persekutuan Tanah Melayu dibentuk mengantikan Malayan Union. • Diurus sepenuhnya oleh Raja-raja Melayu. • Pengurusi mesyuarat ditentukan oleh Raja-raja Melayu dalam kalangan 9 orang Raja Melayu. • Persidangan perlu disertai oleh Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja untuk memeterai keputusan persidangan. • Raja-Raja Melayu diberi hak dan kuasa untuk mendapat penerangan daripada Pesuruhjaya Tinggi British tentang penggubalan undang-undang dan dasar Kerajaan Persekutuan

Majlis Raja-Raja Selepas Merdeka

- Peranan Raja-Raja dikenakan.
- Keanggotaan berubah.
  - Yang di-Pertua Negeri Melaka dan Pulau Pinang turut menjadi ahli Majlis Raja-Raja.
  - Selepas Persekutuan Malaysia dibentuk pada tahun 1963, Yang di-Pertua Negeri Sarawak dan Sabah turut menjadi ahli Majlis Raja-raja.
  - Yang di-Pertua Negeri tidak turut serta dalam mesyuarat khas melibatkan institusi beraja seperti pemilihan Yang di-Pertuan Agong dan Timbalan Yang di-Pertuan Agong.

Kedudukan Majlis Raja-Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Durbar: Perjumpaan atau persidangan umum yang diadakan oleh Raja Melayu dengan British.

Keahlian Durbar NNMB:

- Dipengerusikan oleh Pesuruhjaya Tinggi British.
- Ahli-ahli:
  - Raja-raja Melayu (Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang)
  - Residen British di NNMB.
  - Setiausaha NNMB.

Keanggotaan Majlis Sultan-Sultan Malayan Union.

- Gabenor Malayan Union (Pengerusi).
- 9 orang Raja Melayu.
- Ketua Setiausaha Malayan Union, Penasihat Undang-undang dan Setiausaha Kewangan.

melambangkan kekuasaan dan kedaulatan Raja-raja Melayu.

- Mohor ini disimpan oleh Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja yang juga merupakan Setiausaha Majlis Raja-Raja.
- Dokumen rasmi yang dikeluarkan oleh Majlis Raja-Raja diturunkan dengan cap Mohor Besar diikuti dengan tandatangan Penyimpan mohor Besar Raja-Raja.

Majlis Raja-Raja termasuklah pelantikan Ketua Audit Negara, Ketua Hakim Negara, hakim Mahkamah Atasan, Pengerusi dan ahli Suruhanjaya Pilihan Raya.

Permukaan Mohor Besar Raja-Raja mengandungi jata kerajaan 9 Negeri Melayu serta tertulis perkataan "Mohor Besar Raja-Raja Negeri Melayu" dalam tulisan Jawi. Mesyuarat Majlis Raja-Raja pada 31 Ogos 1948 bersetuju menerima corak pada Mohor Besar Raja-Raja yang digunakan sehingga hari ini.

3.3 Yang di-Pertuan Agong dan Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Institusi Yang di-Pertuan Agong

- Jawatan ini diwujudkan selepas kemerdekaan.
- Dipilih dalam kalangan raja yang memerintah di 9 buah negeri dalam Persekutuan (Perlis, Kedah, Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Johor, Pahang, Terengganu dan Kelantan).
- Pemilihan dilaksanakan oleh Majlis Raja-Raja menurut kaedah yang ditetapkan dalam Perlembagaan Persekutuan dan Peraturan-peraturan Majlis Raja-Raja.

Kedudukan yang di-Pertuan Agong

- Sebagai Ketua Utama Negara termaktub dalam Perkara 32 Perlembagaan Persekutuan.

- Keutamaan Kedudukan dalam Persekutuan
  1. Yang di-Pertuan Agong
  2. Raja Permaisuri Agong
  3. Raja-raja dan Pemangku Raja
  4. Yang di-Pertua bagi Negeri-negeri
  5. Bekas Raja Permaisuri Agong yang menerima saraan Diraja daripada Kerajaan Persekutuan.
  6. Perdana Menteri
  7. Timbalan Perdana Menteri

★ Kuasa Yang di-Pertuan Agong

Negara melakar sejarah apabila Tuanku Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Amarhum Sultan Badlishah ditabah menjadi Yang di-Pertuan Agong V (1970-1975, kiri), dan Yang di-Pertuan Agong XIV (2011-2016, kanan).

TAMAT BAB 3 (BAHAGIAN 1)